

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 261

Warszawa, 29 lutego 2024 r.

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Michała Koboskę.

(-) Izabela Bodnar; (-) Agnieszka Buczyńska; (-) Elżbieta Burkiewicz; (-) Żaneta Cwalina-Śliwowska; (-) Sławomir Ćwik; (-) Adam Gomoła; (-) Piotr Górniewicz; (-) Michał Gramatyka; (-) Paulina Hennig-Kłoska; (-) Szymon Hołownia; (-) Rafał Kasprzyk; (-) Michał Kobosko; (-) Rafał Komarewicz; (-) Aleksandra Leo; (-) Adam Luboński; (-) Joanna Mucha; (-) Maja Ewa Nowak; (-) Barbara Okuła; (-) Barbara Oliwiecka; (-) Łukasz Osmalak; (-) Norbert Pietrykowski; (-) Bartosz Romowicz; (-) Ewa Schädler; (-) Marcin Skonieczka; (-) Piotr Paweł Strach; (-) Mirosław Suchoń; (-) Ewa Szymanowska; (-) Paweł Śliz; (-) Wioleta Tomczak; (-) Kamil Wnuk; (-) Paweł Zalewski; (-) Tomasz Zimoch.

USTAWA

z dnia 2024 r.

o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 dotychczasowy pkt 6a otrzymuje oznaczenie 6b oraz dodaje się pkt 6a w brzmieniu:
"6a) członku niezależnym – należy przez to rozumieć członka organu nadzorczego spółki, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, który spełnia w odniesieniu do tej spółki warunki określone w art. 129 ust. 3 zdanie drugie ustawy z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1015, 1723 i 1843);";
- 2) w rozdziale 1 po art. 6 dodaje się art. 6a w brzmieniu:
"Art. 6a. Do spółek, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna stosuje się przepisy dotyczące jednostek interesu publicznego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE (Dz. Urz. UE L 158 z 27.05.2014, str. 77 oraz Dz. Urz. UE L 170 z 11.06.2014, str. 66).";
- 3) w art. 8a w ust. 1 w pkt 3 wyrazy "art. 19 ust. 1 pkt 1 lit. h–k" zastępuje się wyrazami art. 19 ust. 1 pkt 1 lit. h oraz i";
- 4) w rozdziale 3 dodaje się art. 18b w brzmieniu:

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się: ustawę z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych, ustawę z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ustawę z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy, ustawę z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej i ustawę z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej,

„Art. 18b. 1. W spółce, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, organ nadzorczy składa się z 7 osób, w tym 3 członków niezależnych.

2. Do członków niezależnych stosuje się wymogi określone w art. 19 ust. 1 i 5, a ponadto członkiem niezależnym nie może być osoba:

- 1) należąca do partii politycznej;
- 2) która w okresie pięciu lat przed powołaniem do organu nadzorczego pełniła funkcję wymienioną w art. 1 lub 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1090);
- 3) która w okresie pięciu lat przed powołaniem do organu nadzorczego wykonywała mandat posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego lub radnego;
- 4) która w okresie pięciu lat przed powołaniem do organu nadzorczego zatrudniona przez partię polityczną na podstawie umowy o pracę lub świadczyła pracę lub usługi na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze.";

5) w art. 19:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna, w zakresie wykonywania praw z akcji w spółce, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komitetu Dobrego Zarządzania, jako kandydata na członka organu nadzorczego wskazuje osobę, która:

- 1) posiada wykształcenie wyższe lub wykształcenie wyższe uzyskane za granicą uznane w Rzeczypospolitej Polskiej, na podstawie przepisów odrębnych, oraz posiada co najmniej 5-letni okres zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania, spółdzielczej umowy o pracę, lub świadczenia usług na podstawie innej umowy lub wykonywania działalności gospodarczej na własny rachunek, a także spełnia przynajmniej jeden z poniższych wymogów:
 - a) posiada stopień naukowy doktora nauk ekonomicznych, prawnych, technicznych lub o zarządzaniu,
 - b) posiada tytuł zawodowy radcy prawnego, adwokata, biegłego rewidenta, doradcy podatkowego, doradcy inwestycyjnego lub doradcy

- restrukturyzacyjnego, albo równorzędny tytuł z innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej,
- c) ukończyła studia podyplomowe Master of Business Administration (MBA),
 - d) posiada certyfikat Chartered Financial Analyst (CFA),
 - e) posiada certyfikat Certified International Investment Analyst (CIIA),
 - f) posiada certyfikat Association of Chartered Certified Accountants (ACCA),
 - g) posiada certyfikat Certified in Financial Forensics (CFF),
 - h) posiada potwierdzenie złożenia egzaminu przed komisją powołaną przez Ministra Przekształceń Własnościowych, Ministra Przemysłu i Handlu, Ministra Skarbu Państwa lub Komisją Selekcyjną powołaną na podstawie art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 1993 r. o narodowych funduszach inwestycyjnych i ich prywatyzacji (Dz. U. poz. 202, z późn. zm.²⁾),
 - i) posiada potwierdzenie złożenia egzaminu przed komisją powołaną przez ministra właściwego do spraw Skarbu Państwa na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji;
- 2) nie pozostaje w stosunku pracy ze spółką ani nie świadczy pracy lub usług na jej rzecz na podstawie innego stosunku prawnego;
 - 3) nie posiada akcji w spółce i w spółkach zależnych;
 - 4) nie pozostaje ze spółką zależną, o której mowa w pkt 3, w stosunku pracy ani nie świadczy pracy lub usług na jej rzecz na podstawie innego stosunku prawnego;
 - 5) nie wykonuje ani nie wykonywał w okresie 3 lat poprzedzających powołanie lub wskazanie zajęć, które pozostawałyby w sprzeczności z jej obowiązkami jako członka organu nadzorczego albo mogłyby wywołać podejrzenie o stronnictwo lub interesowność lub rodzić konflikt interesów wobec działalności spółki;
 - 6) spełnia inne niż wymienione w pkt 1-5 wymogi dla członka organu nadzorczego, określone w odrębnych przepisach.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1994 r. poz. 385, z 1997 r., poz. 164, 298 i 691, z 2000 r. poz. 1319, z 2001 r. poz. 637, z 2002 r. poz. 2055, z 2004 r. poz. 277 oraz z 2007 r. poz. 331.

2. Wymóg posiadania pozytywnej opinii Komitetu Dobrego Zarządzania, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, wymóg spełnienia przesłanek określonych w ust. 1 pkt 1 oraz zakaz pozostawania w stosunku pracy, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i 4, nie dotyczą osób wybranych do organu nadzorczego przez pracowników, rolników lub rybaków.”,
- c) po ust. 5a dodaje się ust. 5b i 5c brzmieniu:
- „5b. W spółce, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna, w zakresie wykonywania praw z akcji w spółce, publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej podmiotu uprawnionego listę zawierającą imiona i nazwiska osób, które zamierza powołać do organu nadzorczego najpóźniej w terminie 14 dni przed terminem ich powołania wraz z oświadczeniami kandydatów o braku okoliczności, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 2–5.
- 5c. W innych spółkach niż określone w ust. 1, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna, podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna publikuje listę zawierającą imiona i nazwiska osób, które zamierza zgłosić lub wskazać do organu nadzorczego w publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej podmiotu uprawnionego najpóźniej w terminie 14 dni przed terminem wyboru członków organu lub wskazania członka organu.”.
- 6) w art. 19b w ust. 1 wyrazy „Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, o której mowa w art. 24 pkt 1c” zastępuje się wyrazami „Komitetu Dobrego Zarządzania, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3”;
- 7) w art. 19c uchyla się ust. 3;
- 8) rozdział 4 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 4

Komitet Dobrego Zarządzania

Art. 24. Komitet Dobrego Zarządzania, zwany dalej „Komitetem” jest organem stojącym na straży profesjonalizmu w sprawowaniu nadzoru właścicielskiego oraz wykonywaniu

innych funkcji zarządczych wobec spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych.

Art. 25.1. Do zadań i kompetencji Komitetu należy:

- 1) powoływanie i odwoływanie członków niezależnych organów nadzorczych w spółkach, w których Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem;
- 2) wyrażanie opinii w sprawie kandydatów na członków organów nadzorczych spółek wskazanych przez:
 - a) Skarb Państwa;
 - b) organ administracji rządowej;
 - c) państwową osobę prawną;
 - d) spółkę z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej;
 - e) podmiot, wobec którego spółka z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 3) wyrażanie opinii w sprawie kandydatów na pełnomocników wspólnika;
- 4) wyrażanie opinii w sprawie kandydatów na członków organów nadzorczych spółek, o których mowa w art. 19a ust. 1;
- 5) wyrażanie opinii w sprawie kandydatów na członków organów nadzorczych państwowych osób prawnych;
- 6) zatwierdzanie regulaminów postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających w spółkach, w których Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem;
- 7) opracowanie Kodeksu Dobrego Ładu Korporacyjnego określającego wytyczne w sprawie postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz państwowych osób prawnych, a także wynagrodzeń osób zasiadających w tych organach;
- 8) monitorowanie postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz państwowych osób prawnych;
- 9) występowanie do Najwyższej Izby Kontroli z wnioskiem o podjęcie kontroli spółek z udziałem Skarbu Państwa w zakresie legalności i gospodarności ich działalności;

- 10) opiniowanie sprawozdania Prezesa Prokuratorii Generalnej o stanie mienia Skarbu Państwa.

Art. 26. 1. W ramach realizacji zadania, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, Komitet przeprowadza otwarty i konkurencyjny nabór kandydatów na członków niezależnych organu nadzorczego danej spółki.

2. Zasady i przebieg naboru określa regulamin przyjęty przez Komitet.

Art. 27. 1. W ramach realizacji zadania, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, Komitet, wydaje opinie, o których mowa w art. 25 pkt 2–3 w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku:

- 1) podmiotu uprawnionego do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa;
- 2) państwowej osoby prawnej;
- 3) spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej;
- 4) podmiotu, wobec którego spółka z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej jest przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;
- 5) organu administracji rządowej lub państwowej osoby prawnej, w przypadku, o którym mowa w art. 19a ust. 1;
- 6) organu uprawnionego do powoływania członków organu nadzorczego państwowej osoby prawnej.

2. Wniosek zawiera:

- 1) imię, nazwisko, numer PESEL, a w przypadku gdy dana osoba nie posiada numeru PESEL - serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, oraz adres zamieszkania kandydata;
- 2) wskazanie wnioskodawcy;
- 3) firmę, siedzibę i informacje o strukturze właścicielskiej podmiotu, do którego kandydat jest wskazywany;
- 4) w przypadku gdy kandydat jest wskazywany na okres kadencji, wskazanie okresu oraz numeru kadencji;
- 5) uzasadnienie wniosku;
- 6) podpis złożony w imieniu wnioskodawcy.

3. Do wniosku o wyrażenie opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, dołącza się:

- 1) oświadczenia kandydata i informacje dotyczące:

- a) wiedzy, umiejętności i doświadczenia, a w szczególności przebiegu pracy zawodowej i ukończonych szkoleń zawodowych,
 - b) funkcji pełnionych w organach innych podmiotów wraz ze wskazaniem, który z tych podmiotów jest spółką, o której mowa w art. 19c, oraz ze wskazaniem podmiotów lub organów, które wskazały kandydata do pełnienia funkcji w organach;
- 2) poświadczoną kopię dokumentu potwierdzającego:
- a) wykształcenie wyższe lub wykształcenie wyższe uzyskane za granicą uznane w Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie przepisów odrębnych,
 - b) spełnianie jednego z wymogów, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 1;
- 3) oświadczenia kandydata, złożone nie wcześniej niż na miesiąc przed dniem złożenia wniosku, o:
- a) braku okoliczności wymienionych w art. 19 ust. 1 pkt 2-5 i ust. 5,
 - b) prowadzonych przeciwko kandydatowi postępowań karnych i postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe,
 - c) sankcjach administracyjnych nałożonych na kandydata lub inne podmioty w związku z zakresem odpowiedzialności kandydata, w zakresie dotyczącym funkcji pełnionych w organach innych podmiotów.
4. W przypadku gdy wniosek o wyrażenie opinii, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2–5, złoży podmiot lub organ inny niż określony w ust. 1, przewodniczący Komitetu lub inna osoba upoważniona przez niego zwraca wniosek wnioskodawcy.
5. W przypadku gdy wniosek o wyrażenie opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2–5, nie spełnia wymagań, o których mowa w ust. 1 i 2, przewodniczący Komitetu lub inna osoba upoważniona przez niego może, w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku, żądać uzupełnienia wniosku przez wnioskodawcę. Wnioskodawca uzupełnia wniosek w terminie wskazanym w żądaniu.
6. Do wniosku o wydanie opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2–5, można dołączyć dokumenty i oświadczenia kandydata, dotyczące innych okoliczności mogących mieć wpływ na ocenę spełniania przez kandydata wymogów, o których mowa w art. 19 ust. 1-3 i 5.
7. Komitet, wydając opinię, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2–5, ocenia, czy kandydat:
- 1) posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie, wymagane do pełnienia funkcji członka organu nadzorczego albo pełnomocnika wspólnika;

- 2) spełnia ustawowe wymogi dla kandydata na członka organu nadzorczego albo pełnomocnika wspólnika, z uwzględnieniem ograniczeń, o których mowa w art. 19c;
- 3) daje rękojmię należytego pełnienia funkcji członka organu nadzorczego albo pełnomocnika wspólnika.

8. Informacja o wpisaniu na listę, o której w art. 8a, podlega publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie podmiotowej Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 28. 1. W skład Komitetu wchodzi 7 członków powoływanych na pięcioletnią kadencję przez Radę Ministrów spośród kandydatów zgłoszonych przez:

- 1) reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.³⁾) organizacje związkowe;
- 2) reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego organizacje pracodawców;
- 3) rektorów uczelni wyższych uprawnionych do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

2. Prezes Rady Ministrów ogłasza nabór kandydatów do Komitetu, określa formularz zgłoszenia oraz wyznacza uprawnionym podmiotom czternastodniowy termin na zgłaszanie kandydatów.

3. Członkiem Komitetu może być osoba, która:

- 1) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 2) korzysta w pełni z praw publicznych;
- 3) nie została skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiada wiedzę, umiejętności i doświadczenie, odpowiednie do pełnienia funkcji w Komitecie i wykonywania powierzonych jej obowiązków, oraz daje rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków;
- 5) spełnia kryteria, o których mowa w art. 18b ust 2.

4. Członkami Komitetu nie mogą być członkowie organów nadzorczych i zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej ani spółek, wobec której spółka z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej jest

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2020 r. poz. 568 i 2157, z 2021 r. poz. 2445, z 2022 r. poz. 2666 oraz z 2023 r. poz. 1586, 1723.

przedsiębiorcą dominującym w rozumieniu art. 4 pkt 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów.

5. Członkowie Komitetu są w sprawowaniu swojego mandatu niezależni i nie mogą przyjmować instrukcji lub zaleceń od innych osób lub organów, ani podejmować działalności podważającej zaufanie do ich bezstronności i niezależności.

Art. 29. 1. Przed powołaniem przez Radę Ministrów Prezes Rady Ministrów przedstawia kandydatów na członków Komitetu do zaopiniowania właściwej komisji sejmowej.

2. W przypadku wyrażenia przez właściwą komisję sejmową negatywnej opinii w sprawie kandydata, Prezes Rady Ministrów przedstawia komisji sejmowej nowego kandydata w terminie 14 dni.

Art. 30. 1. Prezes Rady Ministrów powołuje przewodniczącego Komitetu spośród członków Komitetu.

2. Przewodniczący Komitetu organizuje pracę Komitetu i kieruje jego pracami.

3. Komitet podejmuje uchwały zwykłą większością głosów. Uchwała jest ważna, jeżeli w głosowaniu wzięło udział co najmniej 5 członków Komitetu.

4. Przewodniczącemu Komitetu oraz członkom Komitetu przysługuje miesięczne wynagrodzenie za udział w jego pracach oraz zwrot kosztów podróży i noclegów obejmujący zwrot kosztów przejazdów, dojazdów środkami komunikacji miejscowej, noclegów oraz innych niezbędnych udokumentowanych wydatków. Kwota miesięcznego wynagrodzenia jest ustalana w odniesieniu do przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

5. Prezes Rady Ministrów, w drodze zarządzenia, ustala regulamin organizacyjny Komitetu określający szczegółową organizację Komitetu, w tym sposób podejmowania uchwał w czasie posiedzeń Komitetu oraz przy użyciu technicznych środków porozumiewania się na odległość, z uwzględnieniem konieczności zapewnienia warunków dla efektywnego działania Komitetu, skutecznego sprawowania nadzoru nad spółkami przez rady nadzorcze oraz należytego zabezpieczenia interesu Skarbu Państwa.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość miesięcznego wynagrodzenia przysługującego przewodniczącemu Komitetu oraz członkom Komitetu za udział w pracach Komitetu, biorąc pod uwagę zakres ich obowiązków;

- 2) warunki i tryb zwrotu kosztów podróży i noclegów przysługującego przewodniczącemu Komitetu oraz członkom Komitetu w związku z poniesieniem tych kosztów w ramach udziału w pracach Komitetu oraz sposób obliczania wysokości albo maksymalną kwotę tego zwrotu, biorąc pod uwagę racjonalność ponoszonych kosztów podróży i noclegów.

Art. 30a. 1. Obsługę administracyjno-biurową Komitetu zapewnia Kancelaria Prezesa Rady Ministrów.

2. Koszty działania Komitetu, w tym wynagrodzenia jego członków, są pokrywane z części budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

Art. 30b. Członkostwo w Komitecie ustaje przed upływem kadencji z chwilą:

- 1) odwołania przez Radę Ministrów na wniosek Prezesa Rady Ministrów przez Prezesa z uwagi na stwierdzony konflikt interesów lub inne zachowanie naruszające zasady bezstronności i niezależności Komitetu albo naruszenie przepisów ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1090);
- 2) złożenia rezygnacji;
- 3) śmierci;
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.”;

9) po rozdziale 8 dodaje się rozdział 8a w brzmieniu:

„Rozdział 8a

Rejestr wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów nadzorczych oraz organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych

Art. 44a. 1. Minister właściwy ds. aktywów państwowych prowadzi Rejestr wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów nadzorczych oraz organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych zwany dalej „Rejestrem wynagrodzeń”.

2. Rejestr wynagrodzeń jest rejestrem publicznym w rozumieniu art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57).

3. Rejestr wynagrodzeń obejmuje:

- 1) oznaczenie spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej,
- 2) oznaczenie podmiotu uprawnionego do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa lub organu uprawnionego do powoływania członków organu nadzorczego lub zarządzającego państwowej osoby prawnej,
- 3) imiona, nazwisko oraz numer PESEL osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego,
- 4) data powołania w skład organu nadzorczego lub zarządzającego oraz datę odwołania,
- 5) oznaczenie kadencji – o ile osoba została powołana na określoną kadencję w skład organu nadzorczego lub zarządzającego,
- 6) kwotę wynagrodzenia, w tym ze świadczeniami dodatkowymi i nagrodą roczną osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego, wypłaconego w poszczególnych miesiącach niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub świadczenia usług.

4. Dane, o których mowa w ust. 3, wprowadza do Rejestru wynagrodzeń osoba uprawniona do reprezentacji spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej jednostki organizacyjnej.

5. Informacje, o których mowa w ust. 3, zamieszcza się bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia powołania w skład organu nadzorczego lub zarządzającego.

6. Informacje, o których mowa w ust. 3, uzupełniane są w okresach miesięcznych, nie później niż do końca miesiąca następującego po miesiącu, w którym wypłacono wynagrodzenie.

7. Dane w Rejestrze wynagrodzeń są jawne.

8. Informacje, o których mowa w ust. 3, dostępne są w Rejestrze wynagrodzeń przez okres 5 lat od dnia ich wprowadzenia, uzupełnienia lub aktualizacji.

9. Rejestr wynagrodzeń umożliwia wyszukiwanie według informacji, o których mowa w ust. 3.

Art. 44b. Minister właściwy do spraw aktywów państwowych określi, po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw informatyzacji, w drodze rozporządzenia, sposób prowadzenia Rejestru wynagrodzeń oraz zasady dostępu do systemu, mając na uwadze konieczność zapewnienia przejrzystości informacji zamieszczanych w tym rejestrze,

łatwość wyszukiwania informacji w rejestrze przez użytkowników oraz łatwość wprowadzania informacji do rejestru przez osoby zobowiązane.”;

10) tytuł rozdziału 9 otrzymuje brzmienie:

„Przepisy karne”;

11) w art. 45:

- a) w ust. 1 wyrazy „art. 24 pkt 1 lit. a i b oraz pkt 1a i 1b” zastępuje się wyrazami „art. 25 ust. 1 pkt 2 lit. a i b oraz pkt. 3 i 4”,
- b) w ust. 2 wyrazy „art. 24 pkt 1c” zastępuje się wyrazami „art. 25 ust. 1 pkt 5”
- c) uchyla się ust. 3;

12) po art. 45 dodaje się art. 45a art. 45 b w brzmieniu:

"Art. 45a. Kto nie wykonuje lub nie dopuszcza do wykonania obowiązku wprowadzania danych do Rejestru wynagrodzeń, uzupełniania, aktualizacji lub udostępniania tych danych albo podaje w nim nieprawdziwe dane,

– podlega karze grzywny."

Art. 45b. Postępowanie w sprawach, o których mowa w art. 45a i art. 45b, toczy się na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2022 r. poz. 1124 oraz z 2023 r. poz. 1963).".

Art. 2. W ustawie z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej (Dz. U. z 2016 r. poz. 573, 960 i 1920) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 10a w ust. 5 wyrazy „Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych” zastępuje się wyrazami „Komitetu Dobrego Zarządzania”;
- 2) w art. 10b wyrazy „Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych” zastępuje się wyrazami „Komitetu Dobrego Zarządzania”.

Art. 3. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2022 r. poz. 1385, 1723, 2127, 2243, 2370 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 295) w art. 12a w ust. 3 wyrazy „Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych” zastępuje się wyrazami „Komitetu Dobrego Zarządzania”.

Art. 4. W ustawie z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1215) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 25:
 - a) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Nie może dokonywać wpłat na rzecz partii politycznej oraz wpłat na Fundusz Wyborczy partii politycznej osoba wchodząca w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającej spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i ...).”,

b) w art. 25 ust. 4a otrzymuje brzmienie:

„4a. Przepisy ust. 1, 1a i 4 stosuje się odpowiednio do wartości niepieniężnych.”;

2) w art. 49g w pkt 3 skreśla się przecinek oraz dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

„4) dokonuje wpłat na rzecz partii politycznej oraz wpłat na rzecz Funduszu Wyborczego partii politycznej z naruszeniem art. 25 ust. 1a.”.

Art. 5. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1090) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) członka Komitetu Dobrego Zarządzania;”;

2) w art. 5 w pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem oraz dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) wymienione w art. 2 pkt 10a stanowi podstawę do odwołania członka Komitetu Dobrego Zarządzania;"

2) uchyla się art. 6;

3) w art. 10 w ust. 6 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu"

"5) członek Komitetu Dobrego Zarządzania – Prezesowi Rady Ministrów."

Art. 6. W ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2023 r. poz. 2408) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 132 po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. Nie może dokonywać wpłat na komitetu wyborczego osoba wchodząca w skład organu nadzorczego lub zarządzającego spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i ...).”;

2) w art. 134 po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

„§ 4a. W przypadku dokonania wpłaty z naruszeniem art. 132 § 4a, wpłacona kwota podlega przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa na zasadach określonych w art. 149.”;

3) po art. 505a dodaje się art. 505b w brzmieniu:

„Art. 505b. Kto, będąc osobą wchodzącą w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, dokonuje wpłat na rzecz komitetu wyborczego z naruszeniem art. 132 § 4a,

– podlega karze grzywny.”;

- 4) w art. 516 po wyrazach „art. 505a” dodaje się przecinek oraz wyrazy „art. 505b”.

Art. 7. W ustawie z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 991, 1675 i 1972) w art. 41 w ust. 2. wyrazy „Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych” zastępuje się wyrazami „Komitetu Dobrego Zarządzania”.

Art. 8. W ustawie z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1957) w art. 14 ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Do kandydatów na członków Rady Agencji nie stosuje się wymogu posiadania pozytywnej opinii Komitetu Dobrego Zarządzania, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 125 i ...), oraz wymogów wymienionych w art. 19 ust. 1 pkt 1 tej ustawy.”.

Art. 9. Rada Ministrów powołuje Komitet Dobrego Zarządzania w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszego przepisu.

Art. 10. W terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy Komitet Dobrego Zarządzania przeprowadza nabór i powołuje członków niezależnych w organa nadzorczych w spółkach, w których Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem.

2. Podmioty uprawnione do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa podejmują niezwłocznie działanie umożliwiające Komitetowi Dobrego Zarządzania powołanie członków niezależnych organów nadzorczych w spółkach, w których Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, zgodnie z przepisami art. 18b i art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

Art. 11. W terminie 2 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy podmioty uprawnione do wykonywania praw z akcji należących do Skarbu Państwa:

- 1) wykonują czynności dostosowujące liczbę członków organów nadzorczych do wymogu określonego w art. 18b ust. 1 ustawy zmienianej w art. 1;

- 2) wykonują czynności prowadzące do odwołania członków organów nadzorczych niespełniających wymogów określonych w art. 18b ust. 2 i 3 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 12. 1. Osoby, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy zajmują w spółkach stanowiska określone w art. 6 ustawy zmienianej w art. 5, są obowiązane zrzec się tych stanowisk, w terminie do najbliższego walnego zgromadzenia lub zgromadzenia akcjonariuszy, nie później jednak niż w ciągu 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, chyba że w tym terminie złożyły oświadczenie o rezygnacji z funkcji publicznej. W razie niezłożenia oświadczenia w tym terminie osoby te tracą, z mocy prawa, stanowiska we władzach spółki.

Art. 13. Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 9, który wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem proponowanego projektu jest zapewnienie profesjonalizmu i fachowości w zarządzaniu majątkiem publicznym. W tym celu projekt koncentruje się zwłaszcza na podniesieniu wymogów kwalifikacyjnych i zaostreniu kryteriów wykluczających dla kandydatów do rad nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa. Cel ten osiągnięty zostanie także przez rozciągnięcie na spółki, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna, przepisów dotyczących jednostek interesu publicznego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, uchylającym decyzję Komisji 2005/909/WE.

Kluczową zmianą jest wprowadzenie do organów nadzorczych spółek w pełni kontrolowanych przez państwo (ok. stu podmiotów gospodarczych) tzw. członków niezależnych, którzy będą spełniali wymogi właściwe dla kandydatów na członków komitetu audytu, określone w ustawie o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym, ale jednocześnie będą poddani bardzo rygorystycznym kryteriom apolityczności i apartyjności. W szczególności, członkiem niezależnym nie będzie mogła zostać osoba:

- należąca do partii politycznej;
- która w okresie pięciu lat przed powołaniem do organu nadzorczego pełniła funkcję wymienioną w art. 1 lub 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1090);
- która w okresie pięciu lat przed powołaniem do organu nadzorczego wykonywała mandat posła, senatora, posła do Parlamentu Europejskiego lub radnego;
- która w okresie pięciu lat przed powołaniem do organu nadzorczego zatrudniona przez partię polityczną na podstawie umowy o pracę lub świadczyła pracę lub usługi na podstawie umowy zlecenia lub innej umowy o podobnym charakterze.

Projekt przewiduje, że w spółkach w pełni kontrolowanych przez państwo organ nadzorczy będzie składał się z siedmiu członków, z czego trzech będzie miało status członków niezależnych. Co istotne, będą oni nie tylko podlegali opisanym wyżej rygorom, ale też inny będzie tryb ich powołania i odwołania. Ich powołaniem w otwartym i konkurencyjnym naborze zajmie się Komitet Dobrego Zarządzania jako nowy organ niezależny o szczególnych

kompetencjach w obszarze troski o standardy ładu korporacyjnego i dobrego zarządzania w spółkach z udziałem Skarbu Państwa.

Obok powoływania i odwoływania niezależnych członków organów nadzorczych spółek w pełni kontrolowanych przez państwo, Komitet zajmie się także:

- wykonywaniem zadań obecnie istniejącej Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych, w szczególności wyrażaniem opinii w sprawie innych kandydatów do organów spółek z udziałem Skarbu Państwa;
- zatwierdzaniem regulaminów postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających w spółkach, w których Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym współnikiem lub akcjonariuszem;
- opracowaniem Kodeksu Dobrego Ładu Korporacyjnego określającego wytyczne w sprawie postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz państwowych osób prawnych, a także wynagrodzeń osób zasiadających w tych organach;
- monitorowaniem postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa oraz państwowych osób prawnych;
- występowanie do Najwyższej Izby Kontroli z wnioskiem o podjęcie kontroli spółek z udziałem Skarbu Państwa w zakresie legalności i gospodarności ich działalności;
- opiniowaniem sprawozdania Prezesa Prokuraturii Generalnej o stanie mienia Skarbu Państwa.

Komitet będzie organem kadencyjnym, powoływanym na okres dłuższy niż kadencja parlamentu (5 lat), co zwiększy szansę na wypracowanie modelu apolitycznego nadzoru nad ładem korporacyjnym w spółkach z udziałem Skarbu Państwa. Jakkolwiek wyboru członków będzie dokonywała Rada Ministrów z istotną rolą parlamentu (faktyczne prawo weta w stosunku do konkretnych kandydatów), kandydatów będą mogli zgłaszać wyłącznie zewnętrzni interesariusze, tj.:

- reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2232, z późn. zm.) organizacje związkowe;
- reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego organizacje pracodawców;

- rektorzy uczelni wyższych uprawnionych do nadawania stopnia doktora i doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

W dalszej kolejności projekt wprowadza pełną jawność wynagrodzeń członków organów nadzorczych i zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa. Dane te będą publikowane w powszechnie dostępnym rejestrze i aktualizowane co miesiąc, a zatem każdy zainteresowany będzie miał do nich dostęp bez konieczności występowania o to w trybie przepisów o dostępie do informacji publicznej.

Kolejnym elementem projektu jest uderzenie w zjawisko korupcji politycznej. Przepisy dotyczące partii politycznych i komitetów wyborczych zakazują finansowania działalności partii oraz komitetów przez osoby prawne, w tym spółki. Co do zasady, wpłaty dopuszczalne są wyłącznie od obywateli polskich stale zamieszkałych w kraju. Przepisy zamykają zatem drogę dla bezpośredniego finansowania działalności politycznej przez podmioty gospodarcze kontrolowane przez państwo.

Przepisy nie ograniczają jednak zjawiska, które nasiliło się w ostatnich latach, a mianowicie finansowania działalności rządzącej partii przez osoby zawdzięczające tejże stanowiska członków organów zarządzających i nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa. Mamy w ten sposób do czynienia z faktycznym obejściem zakazu finansowania działalności partyjnej przez spółki kontrolowane przez państwo. Taki mechanizm wpisuje się w definicję korupcji politycznej, do której przejawów należy zwłaszcza patologiczne sprzężenie partii i spółek państwowych oraz wszelkie formy manipulowania instytucjami publicznymi (takimi również jak spółki) dla pogłębiania korzyści dla politycznych decydentów.

Projektowana ustawa stanowi punkt wyjścia dla przeciwdziałania temu zjawisku poprzez ustawowy zakaz przyjmowania przez partie polityczne i komitety wyborcze wpłat oraz korzyści niemajątkowych od członków organów zarządzających i nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa. Proponowane rozwiązanie stanowi swoiste minimum na drodze do skutecznej walki z opisaną formą korupcji politycznej, oferując rozwiązanie stosunkowo najmniej inwazyjne i możliwe do wdrożenia, biorąc pod uwagę, że informacja o członkach organów zarządzających i nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa jest dostępna powszechnie. Z tych praktycznych względów, ustawa nie obejmuje wpłat od innych osób, które mogą zawdzięczać swoje zatrudnienie w tych podmiotach gospodarczych koneksjom politycznym.

Jakkolwiek projektowana regulacja nie jest powszechnie stosowana w innych państwach, należy zwrócić uwagę, że niekiedy ustawodawstwo w zakresie finansowania działalności politycznej idzie jeszcze dalej w swojej restrykcyjności. Przykładowo, niemiecka ustawa o partiach politycznych szeroko zakazuje przyjmowania darowizn w oczekiwaniu na lub w ramach wdzięczności za korzyści ekonomiczne lub polityczne⁴. Proponowana regulacja w istocie dotyczy takiego zjawiska, jednak wprowadza bardziej precyzyjną i szczegółową regulację.

Należy również zaznaczyć, że projekt zamyka całkowicie możliwości zasiadania w organach nadzorczych i zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa i samorządom osobom pełniącym funkcje publiczne wymienione w art. 1 i art. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne. Ta zmiana oznacza uszczelnienie reżimu ograniczenia „dorabiania” w spółkach kontrolowanych przez państwo i samorządy przez wysokich urzędników państwowych i samorządowych.

Projektodawcy oczekują, że całokształt zmian wprowadzonych ustawą przyczyni się do znacznej poprawy standardów ładu korporacyjnego i nadzoru właścicielskiego w podmiotach gospodarczych z udziałem państwa. To winno przełożyć się na pozytywne skutki społeczne i ekonomiczne.

Projekt nie ma wpływu na sytuację mikro-, małych i średnich przedsiębiorców

Z wdrożeniem przepisów ustawy w życie będą wiązały się koszty dotyczące organizacji i funkcjonowania Komitetu Dobrego Zarządzania oraz Rejestru wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów nadzorczych oraz organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych, które zostaną sfinansowane w ramach budżetu Kancelarii Prezesa Rady Ministrów oraz w części budżetowej pozostającej w dyspozycji ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Koszty utworzenia rejestru ostrożnie oszacowano na nie więcej niż 10 mln zł. Zakładając, że będzie to jeden z rejestrów publicznych wykorzystujący istniejącą infrastrukturę, roczne koszty funkcjonowania nie powinny przekroczyć 2 mln zł. Koszty obsługi Komitetu Dobrego Zarządzania utworzonego w miejsce Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych pozostanie na dotychczasowym poziomie.

⁴ Art. 25 ust. 2 pkt 7 ustawy o partiach politycznych, online: <https://www.gesetze-im-internet.de/partg/BJNR007730967.html>.

W odniesieniu do aktów wykonawczych wymienionych w projekcie należy wskazać, że:

- 1) rozporządzenie w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia oraz warunków i trybu zwrotu kosztów podróży i noclegów przysługującego przewodniczącemu oraz członkom winno odpowiadać zakresowi regulacji obecnego rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie określenia wysokości wynagrodzenia oraz warunków i trybu zwrotu kosztów podróży i noclegów przysługującego przewodniczącemu oraz członkom Rady do spraw spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych;
- 2) rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia rejestru wynagrodzeń winno określać zwłaszcza:
 - a. warunki techniczne i tryb wprowadzania danych do rejestru przez osoby uprawnione do reprezentacji spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej jednostki organizacyjnej;
 - b. szczegółowy zakres i format danych przekazywanych do rejestru, mieszczący się w katalogu danych określonych ustawą;
 - c. sposób weryfikacji danych przez urząd obsługujący ministra właściwego do spraw aktywów państwowych;
 - d. wymogi techniczne i graficzne co do formatu i trybu publikacji (udostępnienia) danych zawartych w rejestrze;

Projekt zawiera niezbędne przepisy dostosowujące i przejściowe. Proponuje się, aby proces powołania członków Komitetu Dobrego Zarządzania zakończył się przed wejściem w życie całej ustawy. Dodatkowo przewidziano okres przejściowy na dostosowanie się osób objętych ograniczeniami w pełnieniu funkcji w związku z uchYLENIEM art. 6.

Ustawa będzie miała 3-miesięczny okres *vacatio legis*, co wystarczy na jej prawidłowe wdrożenie.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania

krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597) i nie podlega procedurze notyfikacji.

Projekt nie zawiera przepisów regulacyjnych lub przepisów określających wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2023 r. poz. 334).

Projekt nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Warszawa, 7 marca 2024 r.

BEOS-WPEiM-537/24

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

OPINIATANIA (Z-OYSZEFAN.3)
L.dz. SP5-WP-020.78.6.2024(2)
Data wpływu 8.03.2024

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Kobosko)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Poselski projekt ustawy przewiduje nowelizację ośmiu ustaw: z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹ (dalej: ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym), z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej², z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne³, z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych⁴, z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne⁵, z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy⁶ (dalej: Kodeks wyborczy), z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁷ oraz z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej⁸.

Nowelizacja ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym przewiduje wprowadzenie do ustawy pojęcia członka niezależnego, który jest zdefiniowany jako członek organu nadzorczego spółki, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym współnikiem lub akcjonariuszem, który spełnia w odniesieniu do tej spółki warunki określone w art. 129 ust. 3 zdanie drugie ustawy z dnia 11 marca 2017 r.

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 125.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 573, ze zm.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 266.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1215.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1090.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2408.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 991, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1957.

o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym⁹. Projekt przewiduje także rozciągnięcie na spółki, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna, stosowania przepisów dotyczących jednostek interesu publicznego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE¹⁰ (dalej: rozporządzenie 537/2014).

Ponadto projekt przewiduje wprowadzenie zasady, zgodnie z którą w spółce, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, organ nadzorczy składa się z 7 osób, w tym 3 członków niezależnych. Projekt określa również kryteria, które muszą spełniać członkowie organów nadzorczych, a także procedurę ich powoływania. Projekt przewiduje utworzenie Komitetu Dobrego Zarządzania jako organu stojącego na straży profesjonalizmu w sprawowaniu nadzoru właścicielskiego oraz wykonywaniu innych funkcji zarządczych wobec spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Do zadań i kompetencji Komitetu należeć ma m.in. powoływanie i odwoływanie członków niezależnych organów nadzorczych, a także wyrażanie opinii w sprawie kandydatów na członków organów nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych.

Projekt przewiduje także utworzenie Rejestru wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów nadzorczych oraz organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych (dalej: Rejestr). Rejestr ma być prowadzony przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Rejestr ma być rejestrem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne¹¹. Rejestr ma obejmować m.in. imiona, nazwisko oraz numer PESEL osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego, a także kwotę wynagrodzenia, w tym świadczenia dodatkowe i nagrodę roczną osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego, wypłaconego w poszczególnych miesiącach niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub świadczenia usług. Dane w Rejestrze mają być jawne, a informacje w nim umieszczone mają być w nim dostępne przez okres 5 lat od dnia ich wprowadzenia, uzupełnienia lub aktualizacji.

Nowelizacja Kodeksu wyborczego polega na wprowadzeniu zakazu wpłat na rzecz komitetu wyborczego przez osoby wchodzące w skład organu nadzorczego lub zarządzającego spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, o których mowa w przepisach ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1015, ze zm.

¹⁰ Dz. Urz. UE L 158 z 27.5.2014 r., s. 77, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 307.

Projekt zawiera przepisy przejściowe. Ustawa ma wejść w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem jednego przepisu przejściowego, który ma wejść w życie z dniem ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

W kontekście zagadnień objętych projektem ustawy należy przywołać:

- Artykuł 16 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE), przyznający każdej osobie prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących. Przepis ten ustanawia zasadę prawa UE ochrony danych osobowych, mającą ogólne zastosowanie, czyli dotyczącą przetwarzania danych w sektorze prywatnym i publicznym. Artykuł 16 ust. 1 TfUE wskazuje na potrzebę ochrony danych osobowych nie tylko w odniesieniu do przetwarzania ich przez instytucje UE, ale również w odniesieniu do przetwarzania ich przez państwa członkowskie.
- Artykuł 288 akapit drugi TfUE, zgodnie z którym rozporządzenie ma zasięg ogólny, wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.
- Artykuł 7 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej (dalej: KPPUE lub Karta), przyznający każdej osobie m.in. prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.
- Artykuł 8 KPPUE, przyznający każdej osobie prawo do ochrony danych osobowych jej dotyczących. Dane te muszą być przetwarzane rzetelnie w określonych celach i za zgodą osoby zainteresowanej lub na innej uzasadnionej podstawie przewidzianej ustawą (art. 8 ust. 2 KPPUE).
- Artykuł 51 KPPUE, stanowiący, że postanowienia Karty mają zastosowanie do państw członkowskich wyłącznie w zakresie, w jakim stosują one prawo Unii.
- Artykuł 52 KPPUE, stanowiący, że wszelkie ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w Karcie muszą być przewidziane ustawą i szanować istotę tych praw i wolności.
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego uchylające decyzję Komisji 2005/909/WE (dalej: rozporządzenie 537/2014). Rozporządzenie 537/2014 ustanawia wymogi w zakresie przeprowadzania ustawowych badań rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego, zasady organizacji i wyboru biegłych rewidentów i firm audytorskich przez jednostki interesu publicznego, służące wspieraniu ich niezależności oraz unikaniu konfliktu interesów, a także zasady nadzoru nad przestrzeganiem tych wymogów przez biegłych rewidentów i firmy audytorskie (art. 1). Rozporządzenie 537/2014 stosuje się do: (a) biegłych rewidentów i firm audytorskich przeprowadzających badania ustawowe jednostek interesu publicznego, (b) jednostek interesu publicznego (art. 2 ust. 1).

Rozporządzenie stosuje się bez uszczerbku dla dyrektywy 2006/43 (art. 2 ust. 2). Do celów rozporządzenia 537/2014 stosuje się definicje ustanowione w art. 2 dyrektywy 2006/43, z wyjątkiem odnoszącym się do pojęcia „właściwego organu” określonym w art. 20 rozporządzenia 537/2014.

- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych¹²; dalej: RODO). Zgodnie z motywem 4 oraz art. 1 tego rozporządzenia chroni ono podstawowe prawa i wolności uznane w Karcie, w szczególności prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz ochrony danych osobowych. RODO ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych (art. 2 ust. 1 RODO). Rozporządzenie jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich. W prawie polskim obowiązuje ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych¹³, która – zgodnie z przypisem 1 do tytułu tej ustawy – służy stosowaniu RODO.
- Dyrektywę 2006/43/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie ustawowych badań rocznych sprawozdań finansowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, zmieniająca dyrektywy Rady 78/660/EWG i 83/349/EWG oraz uchylającą dyrektywę Rady 84/253/EWG (Dz. Urz. WE L 157 z 9.6.2006 r., s. 87; dalej: dyrektywa 2006/43). Dyrektywa 2006/43 ustanawia zasady dotyczące badania ustawowego rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych oraz atestacji rocznej i skonsolidowanej sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (art. 1). Dyrektywa 2006/43 definiuje szereg pojęć na użytek jej stosowania. Są wśród nich m.in. pojęcia biegłego rewidenta i firmy audytorskiej (art. 2 pkt 2 i 3), a także pojęcie jednostek interesu publicznego (art. 2 pkt. 13).

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Projekt ustawy przewiduje, że do spółek, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna, stosować będzie się „przepisy dotyczące jednostek interesu publicznego rozporządzenia 537/2014” (dodawany art. 6a w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym – art. 1 pkt 2 projektu ustawy).

Zakres podmiotowy rozporządzenia 537/2014 określony jest pojęciem jednostek interesu publicznego. W tym zakresie rozporządzenie 537/2014 (art. 3)

¹² Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016 r., str. 1, ze zm.

¹³ Dz. U. z 2019 r. poz. 1781.

odsyła do definicji użytej w dyrektywie 2006/43. Zgodnie z dyrektywą 2006/43 jednostki interesu publicznego oznaczają:

a) jednostki, dla których właściwym jest prawo państwa członkowskiego, których zbywalne papiery wartościowe zostały dopuszczone do obrotu na rynku regulowanym któregośkolwiek z państw członkowskich w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 14 dyrektywy 2004/39/WE¹⁴;

b) instytucje kredytowe określone w art. 3 ust. 1 pkt 1 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE¹⁵, inne niż instytucje, o których mowa w art. 2 dyrektywy 2013/36;

c) zakłady ubezpieczeń w rozumieniu art. 2 ust. 1 dyrektywy Dyrektywa Rady z dnia 19 grudnia 1991 r. w sprawie rocznych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych zakładów ubezpieczeń (91/674/EWG)¹⁶; lub

d) jednostki wyznaczone przez państwa członkowskie jako jednostki interesu publicznego, na przykład jednostki o istotnym znaczeniu publicznym ze względu na charakter prowadzonej przez nie działalności, ich wielkość lub liczbę zatrudnionych pracowników.

Dyrektywa 2006/43 jest implementowana do prawa polskiego przez ustawę z dnia 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym¹⁷ oraz ustawę z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości¹⁸.

Rozporządzenie 537/2014 nie obejmuje zatem swoim zakresem – jako odrębnej kategorii podmiotów – spółek, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna. Mogą być one objęte zakresem tego rozporządzenia tylko wtedy, gdy należą do którejś z kategorii podmiotów objętych pojęciem jednostki interesu publicznego. Przyjęcie proponowanego art. 6a ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym oznaczałoby rozszerzenie przez Polskę zakresu podmiotowego rozporządzenia 537/2014. Należy wskazać, że dyrektywa 2006/43 zezwala państwom członkowskim na rozszerzenie zakresu podmiotowego pojęcia jednostek interesu publicznego (art. 2 pkt 13 lit. d¹⁹). Konsekwencją skorzystania przez państwo członkowskie z tego uprawnienia byłoby w pierwszej kolejności stosowanie do tych dodatkowych

¹⁴ Obecnie: dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniająca dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.6.2014, str. 349, ze zm.) (zob. art. 94 akapit drugi).

¹⁵ Dz. Urz. UE L 176 z 27.6.2013, s. 338, ze zm.

¹⁶ Dz. Urz. EWG L 374, 31.12.1991, s. 7, ze zm.

¹⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 1015, ze zm.

¹⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

¹⁹ Na gruncie prawa polskiego definicja jednostek interesu publicznego zamieszczona jest w art. 2 pkt 9 ustawy o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym.

podmiotów dyrektywy 2006/43, a dopiero w dalszej kolejności, w sposób pośredni, rozporządzenia 537/2014²⁰.

Zgodnie z art. 288 akapit drugi TfUE rozporządzenie ma zasięg ogólny. Wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich. Zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE) ponieważ rozporządzenie jest aktem bezpośrednio stosowanym we wszystkich państwach członkowskich, państwa, w braku odmiennych postanowień, nie są uprawnione do przyjmowania środków związanych ze stosowaniem rozporządzenia, które miałyby na celu zmianę jego zakresu lub uzupełnianie jego postanowień²¹.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że możliwe jest poszerzenie zakresu podmiotowego rozporządzenia 537/2014 przez poszerzenie zakresu podmiotowego dyrektywy 2006/43. Nie wydaje się natomiast dopuszczalne bezpośrednio poszerzenie zakresu podmiotowego samego rozporządzenia 537/2014.

W konsekwencji należy stwierdzić, że projektowany art. 6a ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym może być uznany za sprzeczny z prawem UE.

3.2. Projekt przewiduje utworzenie Rejestru, do którego będą wprowadzane informacje obejmujące imiona, nazwisko oraz numer PESEL osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych, a także kwotę wynagrodzenia, w tym ze świadczeniami dodatkowymi i nagrodą roczną osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego, wypłaconego w poszczególnych miesiącach niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub świadczenia usług. Dane w Rejestrze mają być jawne i mają być dostępne w Rejestrze przez okres 5 lat od dnia ich wprowadzenia, uzupełnienia lub aktualizacji (dodawany art. 44a ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym – art. 1 pkt 9 projektu).

W projekcie nie przewidziano np. możliwości odstąpienia od zasady jawności, jeżeli ujawnienie tych informacji mogłoby powodować zagrożenie dla składającego oświadczenie lub osób dla niego najbliższych²².

²⁰ Niniejsza opinia nie dotyczy oceny zgodności z prawem Unii Europejskiej możliwości rozciągnięcia definicji jednostek interesu publicznego, użytej w art. 2 pkt 13 dyrektywy 2006/43, na spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowe osoby prawne.

²¹ Wyroki TSUE z 18 lutego 1970 r. w sprawie 40/69 Hauptzollamt Hamburg-Oberelbe przeciwko Firma Paul G. Bollman, pkt 4, z 18 czerwca 1970 r. w sprawie 74/69 Hauptzollamt Bremen-Freihafen przeciwko Waren-Import-Gesellschaft Krohn & Co, pkt 4, oraz z 15 listopada 2012 r. w połączonych sprawach C-539/10 P i C-550/10 P Stichting Al-Aqsa przeciwko Radzie Unii Europejskiej i Królestwo Niderlandów przeciwko Stichting Al-Aqsa, pkt 86.

²² Por. art. 10 ust. 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1090) stanowiący,

Należy ocenić, czy projektowana regulacja zakłada przetwarzanie danych osobowych w rozumieniu przepisów prawa UE, w szczególności RODO.

Prawo do ochrony danych osobowych należy do katalogu podstawowych uprawnień gwarantowanych przez prawo UE, co znajduje wyraz przede wszystkim w art. 16 TfUE, a także w art. 8 KPPUE. Należy przy tym podkreślić, że zgodnie z orzecznictwem TSUE ograniczenia tego rodzaju uprawnień nie powinny być interpretowane w sposób rozszerzający. W szczególności, przepisy RODO w zakresie, w jakim regulują przetwarzanie danych osobowych mogących naruszyć podstawowe wolności, a w szczególności prawo do życia prywatnego i rodzinnego (art. 7 KPPUE) i prawa do ochrony danych osobowych (art. 8 KPPUE), muszą być interpretowane w świetle praw podstawowych, które – zgodnie z utrwalonym orzecznictwem – stanowią integralną część ogólnych zasad prawa UE. Poszanowanie tych zasad zapewnia TSUE²³.

Szczegółowe regulacje dotyczące ochrony prawa do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych zostały zawarte w RODO. Zakres zastosowania RODO został określony w jego art. 2 ust. 1 i obejmuje on przetwarzanie danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz inne przetwarzanie danych osobowych, stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych. W art. 4 pkt 2 RODO wskazano, że „przetwarzanie” oznacza operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie [...] przechowywanie [...], ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie. Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 1 RODO „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, m.in. na podstawie identyfikatora takiego jak imię

że na wniosek osoby składającej oświadczenie osoba odbierająca oświadczenie może zdecydować o objęciu informacji zawartych w oświadczeniu ochroną przewidzianą dla informacji niejawnych o klauzuli tajności „zastrzeżone”, określoną w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 756), jeżeli ujawnienie tych informacji mogłoby powodować zagrożenie dla składającego oświadczenie lub osób dla niego najbliższych. Minister Sprawiedliwości jest uprawniony do zniesienia tej klauzuli.

²³ Wyrok TSUE z 20 maja 2003 r., Österreichischer Rundfunk, C-465/00, C-138/01 oraz C-139/01, pkt 68; wyrok z 24 listopada 2011 r., ASNEF i FECEMD, C-468/10 i C-469/10, pkt 40-49; wyrok TSUE z 14 lutego 2019 r. Buivids, C-345/17, pkt 41; wyrok TSUE z 1 sierpnia 2022 r., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, pkt 60–116. Zgodnie z orzecznictwem TSUE odstępstwa od ochrony danych osobowych i jej ograniczenia powinny być stosowane jedynie wtedy, gdy jest to absolutnie konieczne (wyrok TSUE z 4 maja 2017 r. w sprawie C-13/16 Rīgas satiksme, pkt 30, i przytoczone tam orzecznictwo, potwierdzone wyrokiem z 17 czerwca 2021 r. w sprawie C-597/19 M.I.C.M., pkt 110).

i nazwisko, numer identyfikacyjny oraz szczególne czynniki określające fizyczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

Ujawnianie w Rejestrze dane (imiona, nazwisko, numer PESEL) zawierają personalia osób wchodzących w skład organów nadzorczych oraz organów zarządzających. Treść tych danych mieści się więc w granicach pojęcia „dane osobowe” w rozumieniu RODO. Operacja polegająca na wprowadzaniu tych danych do Rejestru, ich udostępnianiu i przechowywaniu stanowi ich przetwarzanie w rozumieniu art. 4 pkt 2 RODO²⁴.

Artykuł 2 ust. 2 RODO określa obszary, w których rozporządzenie to nie ma zastosowania. W przypadku analizowanego projektu ustawy należy uznać, że nie zachodzą przesłanki uzasadniające niestosowanie RODO. W szczególności nie zachodzi przesłanka działalności nieobjętej zakresem prawa Unii (art. 2 ust. 2 lit. a RODO)²⁵, ponieważ RODO nie przewiduje żadnego wyjątku, który wyłączałby z zakresu stosowania tego rozporządzenia przetwarzanie danych osobowych osób wchodzących w skład organów nadzorczych lub organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych. Projekt podlega więc ocenie w świetle postanowień RODO.

Analizując zgodność projektu z RODO, należy ocenić proponowane regulacje w odniesieniu do unijnych zasad przetwarzania danych osobowych. Dane osobowe muszą być m.in. przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą (art. 5 ust. 1 lit. a RODO), zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami („ograniczenie celu”, art. 5 ust. 1 lit. b), a także adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane („minimalizacja danych”,

²⁴ Por. wyroki TSUE: z 6 listopada 2003 r., Lindqvist, C-101/01, pkt 25, z 3 maja 2014 r., Google Spain i Google, C-131/12, pkt 26, z 14 lutego 2019 r. Buivids, C-345/17, pkt 37. Zgodnie z wyjaśnieniem TSUE w sprawie Vyriausioji tarnybinės etikos komisija informacje odnoszące się do osób fizycznych wskazanych z imienia i nazwiska, które mają być opublikowane na stronie internetowej litewskiej głównej komisji ds. zapobiegania konfliktom interesów w sektorze publicznym, stanowią dane osobowe w rozumieniu art. 4 pkt 1 RODO, a okoliczność, że informacje te wpisują się w ramy działalności zawodowej składającego oświadczenie, nie może pozbawić ich tej kwalifikacji [...] Ponadto operacja polegająca na zamieszczaniu na stronie internetowej danych osobowych stanowi ich przetwarzanie w rozumieniu [...] art. 4 pkt 2 RODO (zob. wyrok z 1 sierpnia 2022 r., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, pkt 65). Szczegóły określić ma rozporządzenie ministra właściwego do spraw aktywów państwowych, które ma zostać wydane na podstawie projektowanego art. 44b ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

²⁵ Wyjątek z art. 2 ust. 2 RODO ma na celu wyłączenie z zakresu stosowania RODO przetwarzania danych osobowych dokonywanego przez organy państwowe w ramach działalności związanej z ochroną bezpieczeństwa narodowego lub działalności, która może zostać zaliczona do tej samej kategorii; obejmuje ona w szczególności działalność mającą na celu ochronę podstawowych funkcji państwa i podstawowych interesów społeczeństwa (wyrok TSUE z 5 czerwca 2023 r., Komisja Europejska przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej, C-204/21, pkt 317 i 318 i przytoczone tam orzecznictwo).

art. 5 ust. 1 lit. c). Ponadto powinny być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane („ograniczenie przechowywania” art. 5 ust. 1 lit. e). Artykuł 6 ust. 1 RODO określa przypadki, w których przetwarzanie danych osobowych jest zgodne z prawem, w tym sytuację, w której przetwarzanie danych jest niezbędne do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (ust. 1 lit. c), wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi (ust. 1 lit. e). Przepis ten przewiduje zamknięty i wyczerpujący wykaz przypadków, w których przetwarzanie danych osobowych może zostać uznane za legalne. A zatem, aby można było uznać je za zgodne z prawem, przetwarzanie powinno stanowić jeden z przypadków przewidzianych w art. 6 ust. 1 RODO²⁶. W odniesieniu do tych dwóch przypadków zgodności przetwarzania z prawem (określonych w art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO) art. 6 ust. 3 RODO uściśla, że podstawa przetwarzania musi być określona w prawie Unii lub w prawie państwa członkowskiego, któremu podlega administrator danych, a ta podstawa prawna powinna służyć realizacji celu leżącego w interesie publicznym i być proporcjonalna do zamierzonego prawnie uzasadnionego celu. Ponieważ wymogi te stanowią wyraz wymogów wynikających z art. 52 ust. 1 KPPUE, należy je interpretować w świetle tego ostatniego postanowienia i stosować odpowiednio do art. 6 ust. 1 lit. c i e RODO²⁷.

Państwa członkowskie nie mogą dodawać nowych kryteriów legalności przetwarzania danych osobowych względem kryteriów ustanowionych w art. 6 RODO ani ustanawiać dodatkowych wymogów, które doprowadziłyby do modyfikacji zakresu jednego z sześciu kryteriów przewidzianych we wspomnianym artykule²⁸. W szczególności art. 6 ust. 2 RODO nie może służyć jako podstawa przyjęcia przepisów krajowych, które przewidywałyby dodatkowe wymogi zmieniające zakres kryteriów wymienionych w tym artykule²⁹. Na tej podstawie prawnej mogą być przyjmowane jedynie takie przepisy, które dokonywałyby zwykłego doprecyzowania jednego z tych kryteriów³⁰.

Ponadto art. 23 RODO zezwala państwom członkowskim na wprowadzenie odstępstwa od niektórych postanowień tego rozporządzenia, w szczególności od art. 5 ust. 1 RODO, jeżeli odstępstwo takie nie narusza istoty podstawowych praw i wolności oraz jest w demokratycznym społeczeństwie

²⁶ Wyrok TSUE z 1 sierpnia 2022 r., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, pkt 67.

²⁷ Por. wyrok TSUE, *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, pkt 69.

²⁸ Wyrok TSUE z 24 listopada 2011 r., *ASNEF i FECEMD*, C-468/10 i C-469/10, pkt 30–32.

²⁹ Artykuł 6 ust. 2 RODO stanowi, że państwa członkowskie mogą zachować lub wprowadzić bardziej szczegółowe przepisy, aby dostosować stosowanie przepisów RODO w odniesieniu do przetwarzania służącego wypełnieniu warunków określonych w ust. 1 lit. c i e tego artykułu; w tym celu mogą dokładniej określić szczegółowe wymogi przetwarzania i inne środki w celu zapewnienia zgodności przetwarzania z prawem i jego rzetelności, także w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem przewidzianych w rozdziale IX RODO.

³⁰ Wyrok TSUE, *ASNEF i FECEMD*, C-468/10 i C-469/10, pkt 35.

środkiem niezbędnym i proporcjonalnym, służącym m.in. ważnym celom leżącym w ogólnym interesie publicznym państwa członkowskiego, w szczególności ważnemu interesowi gospodarczemu lub finansowemu państwa członkowskiego, w tym kwestiom pieniężnym, budżetowym i podatkowym (art. 23 ust. 1 lit. e) lub funkcjom kontrolnym, inspekcyjnym lub regulacyjnym związanym, nawet sporadycznie, ze sprawowaniem władzy publicznej w pewnych określonych przepisami RODO przypadkach, w tym w przypadku wymienionym w art. 23 lit. e (art. 23 ust. 1 lit. h).

Z punktu widzenia mających zastosowanie do projektowanej ustawy postanowień RODO, w szczególności art. 5 ust. 1 lit. c i e (odpowiednio „minimalizacja danych” i „ograniczenie przechowywania”), art. 6 ust. 1 lit. c i e oraz ust. 3 RODO, a także art. 23 RODO, należy ocenić, czy proponowana regulacja stanowi ingerencję w życie prywatne, a jeśli tak, czy ingerencja ta jest uzasadniona z punktu widzenia art. 7 KPPUE (prawo do życia prywatnego i rodzinnego) i art. 8 KPPUE (prawo do ochrony danych osobowych).

Rekonstrukcja treści normatywnej postanowień Karty wymaga uwzględnienia jej postanowień ogólnych dotyczących wykładni i stosowania Karty (tytuł VII KPPIE). Zgodnie z art. 52 ust. 1 zdanie drugie KPPUE z zastrzeżeniem zasady proporcjonalności, ograniczenia w korzystaniu z praw i wolności uznanych w Karcie mogą być wprowadzone wyłącznie wtedy, gdy są konieczne i rzeczywiście odpowiadają celom interesu ogólnego uznawanym przez Unię lub potrzebom ochrony praw i wolności innych osób. Zgodnie z art. 52 ust. 3 KPPUE oraz wyjaśnieniami do tego przepisu³¹ w zakresie, w jakim prawa zawarte w Karcie odpowiadają także prawom zagwarantowanym w europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności³² (dalej: EKPC), znaczenie i zakres tych praw, w tym dopuszczalnych ograniczeń, są takie same jak te, które przewiduje ta konwencja³³. Oznacza to w szczególności, że ustawodawca przy określaniu ograniczeń tych praw musi przestrzegać takich norm, jakie są określone na mocy szczegółowych ustaleń dotyczących ograniczeń, zawartych w EKPC, które są w związku z tym stosowane w odniesieniu do praw objętych art. 52 ust. 3 KPPUE³⁴. Znaczenie i zakres praw gwarantowanych są określone także w orzecznictwie Europejskiego Trybunału Praw Człowieka (ETPC) i TSUE.

³¹ Wyjaśnienia odnoszące się do art. 52 Karty, str. 32–35 [w:] wyjaśnienia dotyczące Karty Praw Podstawowych (2007/C 303/02), Dz. Urz. UE C 303 z 14.12.2007, s. 17 (dalej: wyjaśnienia dotyczące Karty).

³² Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, ze zm.

³³ Zgodnie z art. 52 ust. 3 zdanie drugie KPPUE nie stanowi to jednak przeszkody, aby prawo Unii przyznawało szerszą ochronę.

³⁴ Zgodnie z wyjaśnieniami odnoszącymi się do art. 52 Karty, *op. cit.*, str. 33: *Nie ma to negatywnego wpływu na autonomię prawa Unii i Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.*

Zgodnie z wyjaśnieniami dotyczącymi art. 7 Karty³⁵ prawa zagwarantowane w tym przepisie odpowiadają prawom zagwarantowanym na mocy art. 8 EKPC. Zgodnie z artykułem 52 ust. 3 KPPUE prawo do poszanowania życia prywatnego z art. 7 KPPUE ma takie samo znaczenie i zakres, jak prawa zawarte w art. 8 EKPC. W związku z tym prawnie dozwolone ograniczenia tych praw są takie, jak ograniczenia uznawane przez art. 8 EKPC³⁶. Jak skonstatował TSUE w wyroku w sprawach połączonych *Rundfunk*, art. 8 EKPC, pomimo wyrażenia w ust. 1 zasady nieingerencji władz publicznych w korzystanie z prawa do poszanowania życia prywatnego³⁷, dopuszcza w ust. 2 taką ingerencję w przypadkach „przewidzianych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób”³⁸. Oceniając zgodność projektu ustawy z art. 7 KPPUE, należy więc uwzględnić jednocześnie treść normatywną art. 8 EKPC, interpretowanego w orzecznictwie ETPC i TSUE. Z orzecznictwa TSUE wynika, że gromadzenie imiennych danych na temat uzyskiwanych przez jednostki dochodów, w celu przedstawiania ich do wiadomości osobom trzecim, wchodzi w zakres stosowania art. 8 EKPC³⁹. ETPC orzekł w tym względzie, że pojęcie „życie prywatne” nie może być interpretowane w sposób zawężający oraz że *nic nie uzasadnia wyłączenia działalności zawodowej [...] z zakresu pojęcia życia „prywatnego”*⁴⁰.

Zgodnie z postanowieniami RODO oraz ustalonym orzecznictwem TSUE zagwarantowane w art. 7 i art. 8 KPPUE prawa podstawowe do poszanowania życia prywatnego i ochrony danych osobowych nie są prerogatywami absolutnymi, lecz należy je postrzegać w kontekście ich funkcji społecznej i wyważyć względem innych praw podstawowych w myśl zasady proporcjonalności⁴¹.

Oceniając zgodność projektu z prawem UE, należy odwołać się do kryteriów określonych w art. 6 RODO. Spośród wymienionych tam warunków,

³⁵ Zob. wyjaśnienia odnoszące się do art. 7 i art. 52 Karty, *op. cit.*, str. 20 i 34.

³⁶ Wyjaśnienia odnoszące się do art. 7 Karty, *op. cit.*, str. 20.

³⁷ Artykuł 8 ust. 1 EKPC stanowi, że każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji.

³⁸ Wyrok z dnia 20 maja 2003 r., *Österreichischer Rundfunk*, C-468/10 i C-469/10, pkt 71.

³⁹ Wyrok *Rundfunk*, pkt 73.

⁴⁰ Zob. wyrok *Rundfunk*, pkt 73, i przywołane tam wyroki ETPC: z 16 lutego 2000 r. w sprawie *Amann przeciwko Szwajcarii*, Recueil des arrêts et décisions, 2000-II, § 65; z 4 maja 2000 r. w sprawie *Rotaruc przeciwko Rumunii*, Recueil des arrêts et décisions, 2000-V, § 43.

⁴¹ Motyw 4 RODO oraz wyrok TSUE z 9 listopada 2010 r., *Volker und Markus Schecke i Eifert*, C-92/09 i C-93/09, pkt 48; opinia TSUE z 26 lipca 2017 r., umowa PNR UE–Kanada, 1/15, pkt 136; wyrok TSUE z 24 września 2019 r., *Google LLC przeciwko CNIL*, C-507/17, pkt 60 oraz wyrok TSUE z 1 sierpnia 2022 r., *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, pkt 70.

w których dane osobowe mogą być przetwarzane, w przypadku analizowanego projektu najbliższe zakładanym celom regulacji są warunki określone w art. 6 ust. 1 lit. c i e, tj. gdy przetwarzanie danych jest niezbędne odpowiednio do wypełnienia obowiązku prawnego ciążącego na administratorze, wykonania zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej powierzonej administratorowi. Należy przy tym podkreślić, że w ocenie TSUE pojęcie konieczności, które służy precyzyjnemu wyodrębnieniu sytuacji, w których przetwarzanie danych osobowych jest dozwolone, nie może mieć różnego zakresu w poszczególnych państwach członkowskich. Jest to zatem autonomiczne pojęcie prawa unijnego, którego wykładnia powinna w pełni odpowiadać celowi RODO sformułowanemu w jego art. 1 ust. 2⁴². Przepis ten stanowi, że rozporządzenie to chroni podstawowe prawa i wolności osób fizycznych, w szczególności ich prawo do ochrony danych osobowych.

Należy zwrócić uwagę, że projekt ustawy wprowadza ograniczenie prawa do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych, w szczególności w odniesieniu do imion, nazwiska i numeru PESEL, w związku z otrzymywanym wynagrodzeniem, osób wchodzących w skład organów nadzorczych lub organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych. Dane te będą zbierane, gromadzone i udostępniane, a także obligatoryjnie wprowadzane do Rejestru i aktualizowane. Takie ograniczenie podmiotowego prawa powinno podlegać bardziej rygorystycznej ocenie zgodności z przedstawionymi kryteriami niż np. obowiązek składania oświadczenia majątkowego.

W celu zapewnienia zgodności z art. 52 ust. 1 KPPUE oraz art. 6 ust. 3 i art. 23 RODO proponowana regulacja prawna – jako podstawa prawna przetwarzania danych osobowych – powinna odpowiadać celowi leżącemu w interesie publicznym i być proporcjonalna do zamierzonego prawnie uzasadnionego celu⁴³.

Udostępnianie w Rejestrze danych osobowych może prowadzić do naruszenia prawa do prywatności i życia rodzinnego osób, których dane będą w Rejestrze umieszczone.

Z proponowanej regulacji wynika, że informacje zawarte w Rejestrze będą jawne. Będą zatem udostępniane każdemu zainteresowanemu (rozporządzenie przewidziane w projektowanym art. 44b ustawy o zasadach gospodarowania mieniem państwowym ma określić jedynie sposób udostępniania danych, co ma związek ze sposobem prowadzenia Rejestru, który również ma być określony w rozporządzeniu). W projekcie nie przewidziano np. możliwości odstąpienia od zasady jawności, jeżeli ujawnienie określonych informacji mogłoby powodować zagrożenie dla osoby, której te informacje dotyczą, lub

⁴² Wyrok TSUE z 16 grudnia 2008 r., Heinz Huber, C-524/06, pkt 52 – w odniesieniu do postanowień dyrektywy 95/46/WE analogicznych do postanowień RODO.

⁴³ Wyrok z 1 sierpnia 2022 r., Vyriausioji tarnybinės etikos komisija, C-184/20, pkt 73.

innych osób. Tak daleko posunięte ograniczenie prawa do prywatności w odniesieniu do przetwarzania danych osobowych nie wydaje się uzasadnione.

Można uznać, że gromadzenie w Rejestrze i udostępnianie takich danych jak imiona i nazwisko, w związku z otrzymanym wynagrodzeniem, osób wchodzących w skład organów nadzorczych lub organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych służy może być uznane za uzasadnione w celu zapobiegania konfliktom interesów i walki z korupcją i nienaruszające RODO (w szczególności art. 5 ust. 1 lit. c RODO, zasada „minimalizacji danych”). Celowi przejrzystości nie można jednak przyznać automatycznego pierwszeństwa przed prawem do ochrony danych osobowych.⁴⁴ Dlatego upublicznianie numeru PESEL takich osób wydaje się nadmierną ingerencją w prawo prywatności i może naruszać art. 7 i 8 Karty. Informacja o numerze PESEL nie jest na ogół niezbędna do identyfikacji osoby zajmującej konkretne stanowisko, jej upublicznienie może natomiast być wykorzystywane przez osoby postronne do różnego rodzaju czynów niedozwolonych.

Dodatkowo należy ocenić zgodność projektu ustawy z art. 5 ust. 1 lit. e RODO (zasada „ograniczenia przechowywania”). Przepis ten przewiduje m.in., że dane osobowe powinny być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane. Zgodnie z projektem dane wprowadzone do Rejestru mają być w nim dostępne przez okres 5 lat od dnia ich wprowadzenia, uzupełnienia lub aktualizacji. Zaproponowany okres przechowywania danych nie odbiega od standardu przyjętego w odniesieniu do przechowywania danych osobowych zawartych w obowiązkowo składanych różnych oświadczeniach majątkowych.⁴⁵ Proponowane rozwiązanie będzie można w pełni ocenić dopiero po przyjęciu rozporządzenia przewidzianego w projektowanym art. 44b ustawy o zasadach gospodarowania mieniem państwowym, niemniej sam okres przechowywania danych w Rejestrze nie wydaje się naruszać art. 5 ust. 1 lit. e RODO.

Analiza proponowanej regulacji prowadzi do wniosku, że zakładane przez projekt ograniczenie ochrony danych osobowych, polegające na ujawnianiu gromadzonych w Rejestrze danych obejmujących numery PESEL osób wchodzących w skład organów nadzorczych lub organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych może być uznane za wykraczające ponad to, co niezbędne do osiągnięcia celów zakładanych przez projektowaną ustawę, jakimi są „zapewnienie profesjonalizmu i fachowości

⁴⁴ Wyrok TSUE z 9 listopada 2010 r., Volker und Markus Schecke i Eifert, C-92/09 i C-93/09, pkt 85.

⁴⁵ Zob. np. ustawy: z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.), z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2022 r. poz. 1339, ze zm.) oraz z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107).

w zarządzaniu majątkiem publicznym”. Projektowane art. 44a ust. 3 pkt 3 – w zakresie, w jakim dotyczy numeru PESEL – w związku z art. 44a ust. 7 ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym mogą zostać w tym względzie uznane za sprzeczne z art. 5 ust. 1 lit. c i e, art. 6 ust. 3 oraz art. 23 RODO w związku z art. 8 EKPC, art. 7 i art. 8 KPPUE oraz art. 1 ust. 2 RODO.

4. Konkluzja

Poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt w zakresie, w jakim przewiduje, że do spółek, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna, stosować będzie się przepisy dotyczące jednostek interesu publicznego rozporządzenia 537/2014 (dodawany art. 6a w ustawie o zasadach zarządzania mieniem państwowym – art. 1 pkt 2 projektu ustawy) może być uznany za sprzeczny z art. 288 akapit drugi TfUE w związku z rozporządzeniem 537/2014.

Projekt w zakresie, w jakim przewiduje upublicznienie numerów PESEL osób wchodzących w skład organów nadzorczych lub organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych, może zostać uznany za sprzeczny z art. 5 ust. 1 lit. c i e, art. 6 ust. 3 oraz art. 23 RODO w związku z art. 8 EKPC, art. 7 i art. 8 KPPUE oraz art. 1 ust. 2 RODO.

W pozostałym zakresie projekt nie narusza prawa Unii Europejskiej.

Autor:

Bartosz Pawłowski

ekspert ds. legislacji

Biuro Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik

Warszawa, 7 marca 2024 r.

BEOS-WPEiM-538/24

SEJMONAT ZŁOZY SZEFACKI
L.dz. DS. 120.82.2024
Data wpływu 8.03.2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Michał Kobosko) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Poselski projekt ustawy przewiduje nowelizację ośmiu ustaw: z dnia 16 grudnia 2016 r. o zasadach zarządzania mieniem państwowym¹ (dalej: ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym), z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej², z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne³, z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych⁴, z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne⁵, z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy⁶ (dalej: Kodeks wyborczy), z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej⁷ oraz z dnia 26 września 2014 r. o Polskiej Agencji Kosmicznej⁸.

Nowelizacja ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym przewiduje wprowadzenie do ustawy pojęcia członka niezależnego, który jest zdefiniowany jako członek organu nadzorczego spółki, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym współnikiem lub akcjonariuszem, który spełnia w odniesieniu do tej spółki warunki określone w art. 129 ust. 3 zdanie drugie ustawy z dnia 11 marca 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich oraz nadzorze publicznym⁹. Projekt

¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 125.

² Dz. U. z 2016 r. poz. 573, ze zm.

³ Dz. U. z 2024 r. poz. 266.

⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 1215.

⁵ Dz. U. z 2023 r. poz. 1090.

⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 2408.

⁷ Dz. U. z 2023 r. poz. 991, ze zm.

⁸ Dz. U. z 2020 r. poz. 1957.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1015, ze zm.

przewiduje także rozciągnięcie na spółki, w których udziały lub akcje posiada Skarb Państwa lub państwowa osoba prawna, stosowania przepisów dotyczących jednostek interesu publicznego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego uchylającego decyzję Komisji 2005/909/WE¹⁰ (dalej: rozporządzenie 537/2014).

Ponadto projekt przewiduje wprowadzenie zasady, zgodnie z którą w spółce, w której Skarb Państwa, jednoosobowa spółka Skarbu Państwa lub państwowa osoba prawna jest jedynym wspólnikiem lub akcjonariuszem, organ nadzorczy składa się z 7 osób, w tym 3 członków niezależnych. Projekt określa również kryteria, które muszą spełniać członkowie organów nadzorczych, a także procedurę ich powoływania. Projekt przewiduje utworzenie Komitetu Dobrego Zarządzania jako organu stojącego na straży profesjonalizmu w sprawowaniu nadzoru właścicielskiego oraz wykonywaniu innych funkcji zarządczych wobec spółek z udziałem Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych. Do zadań i kompetencji Komitetu należeć ma m.in. powoływanie i odwoływanie członków niezależnych organów nadzorczych, a także wyrażanie opinii w sprawie kandydatów na członków organów nadzorczych spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych.

Projekt przewiduje także utworzenie Rejestru wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów nadzorczych oraz organów zarządzających spółek z udziałem Skarbu Państwa lub państwowych osób prawnych (dalej: Rejestr). Rejestr ma być prowadzony przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Rejestr ma być rejestrem publicznym w rozumieniu ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne¹¹. Rejestr ma obejmować m.in. imiona, nazwisko oraz numer PESEL osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego, a także kwotę wynagrodzenia, w tym świadczenia dodatkowe i nagrodę roczną osoby wchodzącej w skład organu nadzorczego lub organu zarządzającego, wypłaconego w poszczególnych miesiącach niezależnie od podstawy nawiązania stosunku pracy lub świadczenia usług. Dane w Rejestrze mają być jawne, a informacje w nim umieszczone mają być w nim dostępne przez okres 5 lat od dnia ich wprowadzenia, uzupełnienia lub aktualizacji.

Nowelizacja Kodeksu wyborczego polega na wprowadzeniu zakazu wpłat na rzecz komitetu wyborczego przez osoby wchodzące w skład organu nadzorczego lub zarządzającego spółki z udziałem Skarbu Państwa lub państwowej osoby prawnej, o których mowa w przepisach ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii

¹⁰ Dz. Urz. UE L 158 z 27.5.2014 r., s. 77, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2024 r. poz. 307.

Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego w spółkach z udziałem Skarbu Państwa **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:

Bartosz Pawłowski

ekspert ds. legislacji

Biuro Ekspertyz

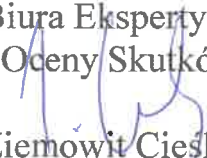
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:

Wicedyrektor

Biura Ekspertyz

i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieřlik

Opinia ZWRP dot. poselskiego projektu ustawy -o zm. niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego udziałem Skarbu Państwa

Pan
Dariusz Salomończyk
Z-ca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 07 marca br., znak SH.020.75.2024, dot. poselskiego projektu ustawy –o zm. niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego udziałem Skarbu Państwa, Związek Województw RP w załączeniu przesyła opinię otrzymaną z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego.

Z poważaniem,
Jakub Mielczarek
Dyrektor Biura ZWRP

.....
Związek Województw RP
ul. Świętojerska 5/7
00-236 Warszawa
Phone +48(22) 831 14 41
Mobile +48 884 858 858
www.polskieregiony.pl

**POLSKIE
REGIONY**

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L.dz. DS.1804, Sm. 2024

Data wpływu 15. 03. 2024

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU

L. dz. SP5-WP.020.78.8.2024

Data wpływu 18. 03. 2024

Informujemy, iż Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, szczegółowe informacje dotyczące sposobu przetwarzania danych osobowych znajdują się na stronie: www.polskieregiony.pl.

Informacja o projekcie:

Tytuł	Ustawa o zmianie niektórych ustaw w celu naprawy ładu korporacyjnego z udziałem Skarbu Państwa
Projekt z dnia	

Informacje o zgłaszającym uwagi:

Urząd	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego za pośrednictwem Biura Związku Województw RP
Organizacja samorządowa	Związek Województw RP

Uwagi:

Lp.	Część dokumentu, do którego odnosi się uwaga (np. art., nr str., rozdział)	Treść uwagi (propozycja zmian)	Uzasadnienie uwagi
		Ustawa o zasadach zarządzania mieniem państwowym	
1.	Art. 19 ust. 1 pkt 1 lit. j), k) (str. 3)	Projekt zakłada wykreślenie poniższych przepisów: j) złożyła egzamin dla kandydatów na członków organów nadzorczych przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez Prezesa Rady Ministrów, k) złożyła egzamin dla kandydatów na członków organów nadzorczych przed komisją egzaminacyjną wyznaczoną przez ministra właściwego do spraw aktywów państwowych,	Nie uzasadnione jest pozbawienia możliwości zasiadania w RN osób , które zdały egzamin przed komisją wyznaczoną przez Prezesa Rady Ministrów i ministra właściwego do spraw aktywów państwowych. Zgodnie z art. 21 ust. 1 <i>ustawy o zasadach zarządzania mieniem państwowym</i> : 1. w latach 2017-2020 komisję egzaminacyjną wyznaczał Prezes Rady Ministrów, 2.od lutego 2020 do chwili obecnej komisję egzaminacyjną wyznacza minister właściwy do spraw aktywów państwowych. UWAGA: uznanie tej korekty będzie wymagało zmiany w projekcie art. 8a
2.	art. 19 ust. 1 pkt 3 (str. 3)	nie posiada akcji w spółce i w spółkach zależnych, z wyjątkiem akcji dopuszczonych na rynku regulowanym	
3.	Art. 19 ust. 5c) (str. 4)	Usunięcie „w publikuje” w 5 linijce	Korekta redakcyjna

4.	Art. 25 ust. 1 pkt 7 (str.5/6)	Opracowanie Kodeksu Dobrego Ładu Korporacyjnego określającego wytyczne w sprawie postępowań kwalifikacyjnych na członków organów zarządzających spółek udziałem Skarbu Państwa oraz państwowych osób prawnych, a także wynagrodzeń osób zasiadających w tych organach	Kwestia wynagrodzeń uregulowana jest w ustawie z dnia 9 czerwca 2016 r. <i>o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami</i>
5.	Art. 44a	nowy art. 44a u.z.z.m.p. przewidujący nowy rejestr wynagrodzeń osób wchodzących w skład organów nadzorczych i organów zarządczych spółek z udziałem SP lub państwowych osób prawnych.	Rejestr z założenia nie obejmuje spółek z udziałem jst, jednakże będzie obejmował też spółki, w których udziały posiada jednocześnie SP (lub państwowa osoba prawna) oraz jst. Czy proponowana treść art. 44a nie powinna być zawężona do zastosowania do spółek, których jedynym udziałowcem lub akcjonariuszem jest SP czy państwowa osoba prawna? Propozycja art. 44a nie zawiera także wyłączenia co do członków organów wskazanych przez inny podmiot niż podmiot uprawniony do wykonywania praw z akcji /udziałów należących do SP.
6.	Art. 44a ust. 3 pkt 6 pkt 7 (str. 11)	Pkt 6) kwotę wynagrodzenia wraz ze świadczeniami dodatkowymi i nagrodą roczną, wypłaconego w poszczególnych miesiącach osoby wchodzącej w skład organu zarządzającego, Pkt 7) kwotę wynagrodzenia osoby wychodzącej w skład organu nadzorczego.	Członkowie rad nadzorczych nie otrzymują świadczeń dodatkowych i nagród rocznych. Członkowie zarządu zgodnie z <i>ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami</i> świadczą usługi zarządzania.
		Ustawa z dnia 20 grudnia 1996 r. o gospodarce komunalnej	
7.		W związku z uchYLENIEM art. 19 c) ust. ustawy o zarządzaniu mieniem państwowym w celu spójności zmiany wymaga art. 10c ustawy o gospodarce komunalnej	Dotychczasowe brzmienie art. 10 c ustawy o gospodarce komunalnej 1 Jedna osoba może być członkiem rady nadzorczej tylko w jednej spośród spółek, w

			których: 1) udział Skarbu Państwa przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby udziałów albo akcji; 2) udział jednostek samorządu terytorialnego przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby udziałów albo akcji; 3) udział państwowej osoby prawnej przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby udziałów albo akcji; 4) udział komunalnej osoby prawnej przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby udziałów albo akcji; 5) łączny udział podmiotów lub spółek, o których mowa w pkt 1-4, przekracza 50% kapitału zakładowego lub 50% liczby udziałów albo akcji. 2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, dotyczą także pełnomocnika wspólnika, o którym mowa w <u>art. 11 ust. 2</u> ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i niektórych uprawnieniach pracowników (Dz. U. z 2021 r. poz. 425). 3. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą osób określonych w <u>art. 6</u> ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne (Dz. U. z 2019 r. poz. 2399) na zasadach wskazanych w tym przepisie.
--	--	--	---

		Ustawa o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne	
8.	art. 5 ust. 1 pkt 3 (str. 13)	w art. 5 ust. 1 pkt 3 kropkę zastępuje się średnikiem (...)	Zmiana redakcyjna
9.	art. 6	Propozycja uchylenia art. 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej zawierającego wyjątek od zakazu zajmowania stanowisk w spółkach.	Usunięcie art. 6 ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej, zawierającego wyjątek od zakazu zajmowania stanowisk w spółkach prawa handlowego, należy uznać za rozwiązanie zbyt daleko idące. Rekomendujemy pozostawienie możliwości zajmowania stanowisk, o których mowa w art. 4 ustawy, w oparciu o przepisy art. 6. Zakaz zajmowania stanowisk, o których mowa w art. 4 ustawy, mógłby ewentualnie dotyczyć osób, które swoją funkcję w jst wykonują na podstawie powszechnych wyborów do jst. Ponadto projekt ustawy nie wprowadza zmian w art. 10c ustawy o gospodarce komunalnej. Pojawia się pytanie: czy art. 10c u.g.k. będzie stanowić wyjątek od zakazów z ustawy o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne?